

PANAMOS KANALO SKITIS NERAMUMŲ PRIEŽASTYS YRA POLITINĖS

V. TVIRBUTAS

Panamos Kanalo zona netikėtai tapo vieta politinių neramumų, kurie Amerikos vyriausybei sudaro naujus rūpesčius. Amerikiečių moksleiviams prieš mokyklos iškilus savo vėliavą, panamiečiai pasijuto įžeisti ir jų studentai greta iškabino Panamos respublikos vėliavą, nes pagal sutartį, jos abi zonoje turi būti iškeliamos.

Nuo čia ir prasidėjo praeltą savaitę panamiečių demonstracijos, įgavusios negeistiną pobūdį. Kai amerikiečių daliniai norėjo atstatyti tvarką, prieita prie susirėmimų ir yra jau žuvusių 24 asmenes, jų tarpe 3 amerikiečiai. Sužeistų yra apie 400.

Panamos prezidentas Rob. Chiari pranešęs apie diplomatinį santykių nutraukimą su Amerika ir reikalauja Panamos zonos sutarties revizijos.

Tarp Panamos ir Amerikos sutartis buvo padaryta 1903 m., pagal kurią Amerikai pavesta amžinam naudojimui žemės juosta 50 mylių ilgio ir 10 mylių pločio. Amerika už tai sumokėjo Panamai 10 milijonų dolerių ir kas metai moka 250,000 dol. nuomą.

Taip pat Amerika padėjo panamiečiams atsiskirti nuo Kolumbijos ir sudaryti savarankią respubliką.

Per įgytą zoną amerikiečiai iškasė kanalą, jungiantį Atlanto ir Pacifiko vandenynus. Kanalas buvo atidarytas 1914 m. Jo reikšmė yra labai didelė visai tarptautinei navigacijai. Dar labiau jis svarbus Amerikai strategine ir ukinė prasme. Tarp New Yorko ir San Francisco kanalas sutrumpina laivų kelionę 7,873 mylių.

Kanalo zoną amerikiečiai be trukdymų jau valdo 61 metus. Dabartinius neramumus sukėlė ne vien vėliavų reikalas. Neramumų priežastys yra gilesnės, jos politinės. Jau neneigiama, kad prie to prisidėjo komunistai, o sekr. Dean Rusk neabejoja, kad Kubos Castro yra pridėjęs rankas krizei sukelti. Netik Kuba, bet ir kitos Pietų Amerikos valstybės siekia iš tos zonos išstumti Ameriką.

Washingtono tikimasi krietą nugalėti diplomatinėmis priemonėmis. Tačiau nemano zonoje atsiskaktyti savo teisių.

KONGRESAS BAIGĖ PIRMĄ SESIJĄ

Su 1963 m. pabaiga JAV Kongresas pabaigė savo ilgą sesiją. Atstovų Rumų ir Senato nariai grįžta sausio mėnesį pradėti naują legislatyvinę programą: darbą ir dorotis su kaikiuriais darbais, užsilikusiais nuo perėtų metų sausio mėn., kai nariai susirinko po 1962 m. lapkričio mėn. rinkimų.

Paprastai Kongresas baigia savo metines sesijas rugsėjo mėn., o vėliausiai spalio mėn. Šiuo metu tai nebuvo galima. Tam buvo keletas priežasčių ir viena jų turėjo ypač didelę įtakos. Šis Kongresas turėjo dorotis su kaikiuriais nepaprasto dydžio ir komplikuotomis problemomis, kurios negalėjo būti greitai išsprętos.

Tarp šių problemų yra J. A. V. viešoji politika, svarbi ir įdomi netik Amerikos žmoniems, bet ir pasauliui. Kongreso debatai pagrįdė reikšmingą pastangas surasti pagrindinius klausimus bendram sutarimui tarp Kongreso narių. Administracijos ir bendrai visuomenės. Tarp jų du didžiausią klausimai buvo civilinės teisės ir ekonominė politika. Abu yra nauji mėginimai ir dėl jų Kongresas praleido tiek daug laiko. Civilinės teisės suteiktų naujas garantijas pagal įstatymą rasių lygybei, naudojant bendrus viešus įrengimus, kaip pav. viešbutius, restoranus. Civilinių teisių priėmimas reikėtų ir daug kitų dalykų, tačiau šie yra pagrindiniai. Galutinė forma, pagal kurią civilinės teisės pasidaro įstatymu reikš žiną, pagal kurį tautinis įstatymas suteiks apsaugą rasi-

nei lygybei, garantuotą JAV Konstitucijos.

Ekonominės politikos klausimas yra legislacijoje, siūlant sumažinti mokesčius. Tai pasidaro problema ta prasme, kad mokesčių sumažinimas vyktų tuo metu, kai federalinė valdžia išleidžia daugiau pinigų, negu gauna ir tuo daro deficitą. Siūlymas yra pagrįstas protavimu, kad sumažinant individualinius ir korporacinius mokesčius, asipalaidaus ekonominę energiją, kuri dabar suvaržyta aukštų mokesčių.

Administracija argumentuoja, kad mokesčių sumažinimo rezultate busianti gyveninė ekonominė veikla atneš daugiau mokesčių ir duos įnašą nuo federalinių mokesčių.

Tai nėra naujas ekonominis siūlymas, tik yra naujybė, kaip tokia valdžios politika. Jis atidaro naują priėjimo kelią. Jis yra priešingas amerikiečių gyvenimo tradicijoms ir paprastais žodžiais nusako, kad yra neprotinga išleisti daugiau, negu gauni.

Prezidentas Johnson išreiškė savo palaikymą šio ir civilinių teisių biliaus tais pačiais žodžiais, kaip ir prez. Kennedy.

Paskutinės pirmos 88-tojo Kongreso sesijos dienos davė ženklą, kad kongresinė veikla šiais dviem legislatyviniais klausimais rodo paskubėjimą. Yra tikimasi, kad galutinis nutarimas bus padarytas tuoj po Kongreso grįžimo prie darbo šį mėnesį.

A.C.N.S.

Pykdo Bolševikus

Kad pavergtoje Lietuvoje sekamos iš Vakarų radijo stočių perduodamos radijo valandėlės Lietuvai ir kad jų turinys nepaprastai erzina bolševikus, vėl įrodo per pačias Kalėdas "Tiesoje" paskelbtas ilgokas St. Šaruno rašinys (plg. nr. 300, gruodžio 25).

Straipsny pavadintam "Pėlesių kvapas eteryje" nirstama, kad vien vakarą iš anapus Atlanto eterio keliu "kažkoks dėdulis postringavo apie Lietuvos ukininką, jo pelnus, kaimo kultūrą." Lietuvos okupantas pyksta, kad per tas lietuviškas valandėles nurodoma į kolchozinį skurdą Lietuvoje ir kolchozininkų padėtis palyginama su laisvosios Lietuvos ukininko buitimi bei laisve.

Dabar per "Tiesą" vėl įprastu būdu cituoti seniau buvę pareiškimai apie varžytines, ukio produktų kainas, Cvirkos pavyzdžiai "Zemėje maitintojoje" ir prieita išvados... kad kolchozinė santvarka Lietuvos darbo valstiečius išvedusi į... "pažangos kelią."

Straipsnyje nirstama, kad savo metu "Pienocentro" valdybos nariai ir pats pirmininkas J. Glemž pasidarė akcinių bendrovių nariais ir bankininkais. Nenoromis visvien pripaįstama, kad Lietuvos žemės ukija dar esama "ne mažai trukumė."

Kalbėdami apie užsienio eterio bangas, komunistų spauda, aišku, pavergtuosius paskatina jomis dar labiau susidomėti. (E)

PRASIDEDA DAKTARŲ IR RUKALŲ GAMINTOJŲ KARAS

WASHINGTON. — Amerikos sveikatos tarnybos vedėjas Luther Terry spaudos konferencijoje paskelbė, jog įatyrinėjimais nustatyta, kad cigarečių rūkymas sukelia plaučių ir gerklės vėžį, dėl to šiomis ligomis mirstančių nuofimtis yra didesnis tarp rukančių. Mažiau rizikuoja tie, kurie vieton cigarečių ruko pypkes arba cigarus. Rukymas sudaro didelį pavojų sveikatai ir trumkina amžių.

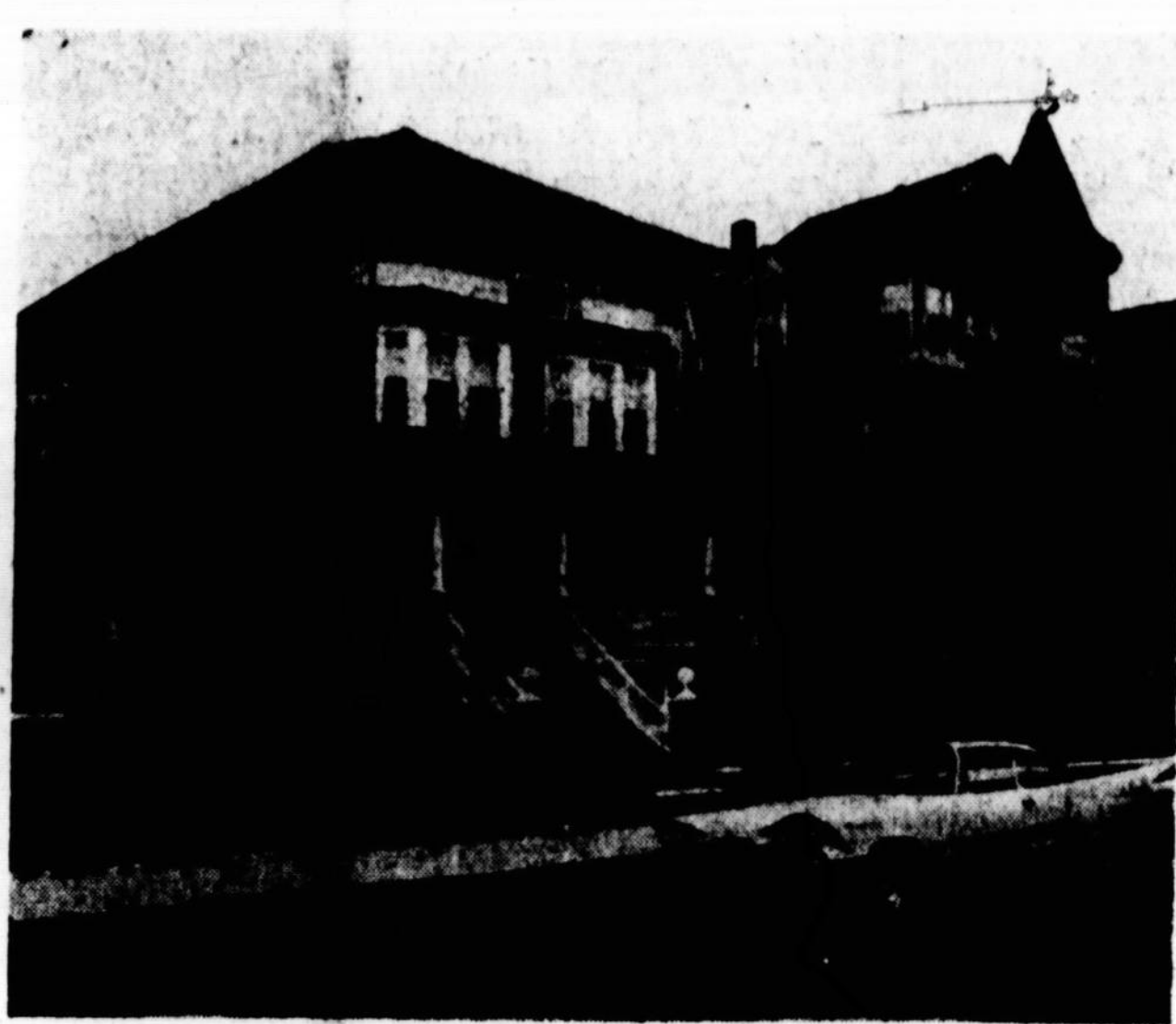
Tabako ir jo gaminių fabrikantai laiko toki paskelbimą kenkimu jų bizniui ir rengiasi gintis. Manoma, kad rukančių skaičius pradės mažėti.

NEHRU SUNKIAI SERGA

NEUDELHI. — Indijos vyriausybė paskelbė, kad sergantį ministrą pirmininką Nehru pavaduos vidaus reikalų ir finansų ministru. Daroma išvada, kad Nehru sunkiai serga. Jis yra 74 metų amžiaus. Esą jį ištikęs širdies priepuolis.

ISVYKO PAS SAVO BOSĄ

WASHINGTON. — Spaudos žiniomis, Kubos diktatoriaus Castro išvykęs į Maskvą pasimatyti su Chruščiovu. Ku ba šiuo metu pradėjo jausti didelius ukinius trukumus

NAUJAI ĮSIGYTI SLA POILSIO NAMAI. 155 State Ave., Atlantic City, N. J.

Rusų Kolonistų Skaičius Pabaltijy — Per 1 Milijoną

Paryžiuje leidžiamas "Preuves" žurnalas savo periodinį dokumentacijos biuletinį gruodžio 31 d. paskyrė Pabaltijio kraštams ir jų likimui. Žurnalas vyr. redaktorius Armand Gaspard straipsnyje apie Pabaltijio kraštus smulkiai atpaakojio padėti nuo 1940 m. Jis lankėsi Švedijoje ir nurodė, kad švedai aistringai domisi įvykiais Afrikoje ir Azijoje, tuo tarpu apie Pabaltijio kraštus kalbama retai. Tai pėstebima netik Švedijoje.

Pagal autorių, šeši milijonai estų, latvių ir lietuvių — tai senos tautos, o lietuvių ir latvių kalbos esančios seniausios iš dar gyvų likusių kalbų. Nurodęs į sovietų ir vokiečių okupacijos laikotarpius. A. Gaspard pažymėjo, kad 1944 m. vėl sugrįžus raudonajai armijai, atnaujinti Pabaltijio sovietinimo žygiai, sukolektyvintas žemės ukis, o prieškarinio lygio jam nepavyko pasiekti ligi šių dienų. Nuolat vyksta bolševikų vedama kovą prieš vad. buržuazinį nacionalizmą.

Dar nurodęs į Pabaltijio kraštuose vedamą kovą prieš bažnyčią, į deportacijas bei jaunimo perkėlimą į plėšinių žemes anapus Uralo, autorius teigia: "dėl masinių išvežimų atsiradusi tuštama užpildoma rusų ar slavų atvykėliais."

Palyginus prieškarinių metų statistiką su 1959 m. sovietų įvykdytu gyventojų surašymu matyti, kad trijuose Pabaltijio kraštuose rusiškasis elementas iš 318,000 pakilo ligi 1,212,000. Estijoje naujieji kolonistai sudaro 24% visų gyventojų skaičiaus, o Latvijoje — 38%. (E)

NORI DAUGIAU ŽINIŲ APIE UŽSIENIO LIETUVIUS

Atsiklausiusi savo skaitytojų "Tiesa" patyrė (nr. 296), kad pageidaujama daugiau medžiagos apie kovos aštrinimą prieš vadinamas atgyvenas, o J. Dovydenas, nuolat sekąs partiniam organo dėdamą medžiagą, apie užsienio lietuvių gyvenimą, pageidavo, kad tokių žinių būtų ir ateityje (žinoma, pavergtos Lietuvos gyventojai norėtų daugiau patirti ne apie vad. pa-

žangųjų pobuvius ar mitingus Amerikoje, bet apie lietuvių veiklą). (E)

Pranašystės ir Tikrovė

Patikslinami "Pravdoje" (Maskvos) Lietuvos vyr. varovo A. Sniečkaus paskelbti teiginiai - spėjimai apie tai, kaip ligi 1970 m. Lietuvoje numatoma padidinti derlingumą ir žemės ukio gamybą. Taigi, Sniečkus aiškino sovietų skaitytojams, kad Lietuvos kolchozai su sovchozais 1970 m. pagaminsią skerdienos 190,000 tonų, pieno — 1,650 tukst. tonų ir kiaušinių — 330 mil. vienetų, o grūdų gamyboje tie kolchozai su sovchozais išauginsią 1,900 tukst. tonų.

Sniečkus minėjo tik kolchozų ir sovchozų gamybą, bet į tuos planus neįskaitė pačių kolchozininkų ir kitų privataus ukio gamybos.

Be tos gamybos gyventojams tektų badauti. Štai kiaušinių gamybos pavyzdys: "LTSR Centr. Statistikos Valdyba (Liaudies ukis 1960)" skelbia, kad 1960 m. kiaušinių gamyba siekė 438,4 milijonus — iš jų "tarybinuose ir kituose valstybinuose bei kooperatiniuose ukuose" pagaminta 10,3 mil., o kolchozuose — 33 mil.

Tad kolchozininkai ir kitoks privatus ukis bus pateikę 395,1 mil. kiaušinių, o tai sudaro 90%. Panaši padėtis ir kitose žemės ukio gamyboje. (E)

MINETAS DONELAITIS

Sausio 4 d. Vilniaus filharmonijoje įvyko jubiliejinis vakaras Kristijono Donelaičio 250 m. migimo metinėms paminėti. Į jį buvo pakviesti visų Sovietijos respublikų, Maskvos ir Leningrado rašytojų atstovai, be to "Metų" vertėjai į rusų, baltarusių ir latvių kalbas.

VIENA. — Po sunkios ligos mirė Julius Raab, buvęs Austrijos valstybės kancleris. J. Raab yra daug pasidarė po karo Austrijos valstybei atstatyti.

SLA ĮSIGIJO POILSIO NAMUS ATLANTIC CITY, N. J.

Susivienijimas praėjusią savaitę tapo savininku namų gatvėje vasarvietėje Atlantic City, N. J. Be abejo, kad nariams apie naują nuosavybę yra įdomu daugiau ką patirti, todėl SLA prez. P. P. Dargis suteikė Tėvynei platesnių žinių.

— KAS PASKATINO SUSIVIENIJIMĄ PIRKTI NAMUS? — buvo paklaustas P. P. Dargis.

— Praėjusis SLA seimas Newark, N. J. nutarė įgyti poilsio namus organizacijos narių reikalams. Nutarimas pavestas vykdyti Pildomajai Tarybai. Tuo reikalu rūpinosi Rytų nuosavybių komisija, talkininkaujant visiems Pild. Tarybos nariams, ypač įieškant tinkamo pastato, kuris daugiau tiktų mūsų organizacijos tikslams ir reikalams. Taip pat stropiai tyrinėtus ilgesnį laiką kainos ir pirkimo sąlygos. Viską ištyrus, prieita išvados, kad mums yra tinkamiausi namai 155 State Avenue, vienoje gražiausių Atlantic City gatvių. Praėjusis Pild. Tarybos suvažiavimas Chicagoje, susipažinęs su visomis sąlygomis, nutarė tuos namus įsigyti ir įgaliojo Rytų nuosavybės komisiją atlikti visus įsigijimo formalumus. Man ir sekr. B. Pivaronienei, kaip Rytų nuosavybės komisijos nariams, kartu dalyvaujant galimai patarėjui adv. S. Bredžui, sausio 11 d. teko atlikti visus formalumus, pasirašant namų įsigijimo dokumentus. Turiu pridurti, kad namai įsigyti mainų pagrindu, sukeičiant ten turėtą SLA sklypą.

— KAIP ATRODO ĮSIGYTA NUOSAVYBĖ IR KOKS JOS DIDUMAS?

— Namai, kaip minėjau, yra vienoje gražiausių gatvių. Labai patogioje vietoje vasarotojams, koks būklas nuo pajurio. Sklypas turi 50 pėdų pločio ir 115 ilgio. Namas, skaitant su apačia, kuri lygi su gatve, yra keturių aukštų. Iš viso bene 20 kambarių, kurie galės talpinti kokias 50 svečių iškart.

Namo išvaizda ir stovis yra geras Pirmutinį aukštą teks kiek pertvarkyti. Jame norime įrengti bendrą virtuvę vasarotojams naudotis ir vieną didesnę kambarį susirinkimų tikslams. Ta proga bus kiek paremontuoti ir kiti kambariai.

— KADA NAMAI PRADES PRIMINETI VASAROTOJUS IR KOKIOMIS SĄLYGOMIS?

— Tai priklausys nuo pasiruošimo ir numatytų remonto darbų atlikimo. Tačiau manau, kad ateinančiam vasarotimo sezonui namai jau veiks. Šiuo metu tiksliai datą sunku nurodyti. Taip pat ir vasarotimo sąlygų ar kainų dar negaliu nurodyti, tik tiek galiu pasakyti, kad kainos už kambarius bus mažesnės, nei privačiuose vasarnamiuose. Be abejo, kad vasaroti savo namuose SLA nariai turės pirmenybę prieš kitus svečius, ne Susivienijimo narius.

— KURIAM TIKSLUI TIE NAMAI ĮGYTI?

— Tas išplaukia iš mūsų organizacijos tikslų — rūpintis narių sveikata ir poilsiu. Tokiam reikalui tie namai ir turės tarnauti. Susivienijimo tikslai yra platus, jam rūpi ne vien apdraudus reikalai. Be to, tikiuos, kad tie namai prisidės prie mūsų kultūrinės veiklos pagyvinimo ir organizacijos plėtimo. SLA jau turėjo panašius namus. Iš patirties žinome, kad juose vyko organizacinis judėjimas ir ne vienas svečias, pabuvęs mūsų namuose, tapo nuosirdžiu SLA nariu. Ir dabar sudarysime sąlygas Susivienijimo ir mums artimų organizacijų nariams ruošti tuose namuose savo suvažiavimus, posėdžius, susirinkimus bei kultūrinės pramogos. Ypač jaunimas galės ten ruošti kultūrinės dienas, ar savaites bei pobuvius. Bet pirmoje vietoje namai yra skirti narių poilsiui, kad kiekvienas su nedideliais ištekliais galėtų pabuvoti visoje Amerikoje žinomoje vasarvietėje prie Atlanto ir čia sustiprinti savo sveikatą, kuria kiekvienas turime rūpintis.

SVARBUS PRANEŠIMAS SLA ORGANIZATORIAMS

Praėjusių metų pabaigoje Kalėdų švenčių proga buvo vykdomas specialus vaju ir už narių prirašymą numatytos papildomos dovanos. Organizatoriai prasomi atsiųsti prirašytų narių aplikacijas. Nariai, kurie buvo prirašyti iki gruodžio pabaigos ir jei jų aplikacijos bus atsiųstos iki vasario 1 d., bus užskaityta specialiam vajui skirstant dovanas.

PRANEŠKITE SAVO ADRESUS

YPATINGAI SVARBU. SLA sekretore atskiru laiškeliu kreipėsi į visus organizatorius, kad jie suteiktų savo pilną adresą, nurodant zonos numerį, Zip Code numerį ir, jeigu turi, telefono numerį. Tai svarbu ir pačiam SLA centrui, o taip pat bus naudinga ir nariams, kurie patogiau galės susisiekti su organizatoriais, kai pasitaiko reikalas. SLA centras parengė tam tikta kuponą ir adresuotą voką, mūsų veikėjams - organizatoriams liko maža darbo, išpildyti reikalingas žinias ir atsiųsti voką. Butinai atsiųsk, tai labai svarbu!

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance
of America

BERTHA PIVARONAS
MANAGER
ANTANAS SODAITIS
EDITOR

Yearly Subscription Rates:
In the United States ----- \$4.00
To Foreign Countries ----- \$5.00
307 West 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. Lachawanna 4-5239

SLA naryų pranešimai ir skubos raštai redakcijai reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio numerio išėjimui.

Keliant adresu, būtina pranešti senais adresu ir nurodyti naujo adresu pašto zonos numerį.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

SAVA PASTOGĖ

Šios savaitės Tėvynės žinia, kad SLA įsigijo Atlantic City, N. J. namus, galime tikėtis, jog bus sutikta kiekvieno nario palankiai ir džiūgiai. Tas rodo, kad Susivienijimas yra pajėgus įsigyti nekilnojajamą turtą, o kartu matome, jog organizacijos vadovybė rūpinasi narių gerove.

Visos pajėgesnės kitų tautų fraternalinės organizacijos yra apsirūpinusios įvairiomis nuosavybėmis narių ir visuomenės reikalams. Neturi ta orasme atsilikti nei pajėgiausia Amerikos lietuvių brolišką organizaciją. Kaip matome, namai jau įgyti ir tenka tik sveikinti Pildomąją Tarybą sėkmingai įvykdžius praėjusio SLA seimo gražų nutarimą.

Suprantama, kad poilsio namų įsigijimas dar nėra visušališkas, bet jo pabaigimui atsiekimas. Daugelis kelia mintį, kad Susivienijimui reikalingi kultūriniai namai vietoje ar kitoje didesnėje vietoje, kur daugiau yra susipietusių lietuvių. Dabar, šį šį poilsio namus, ta linkme jau yra padaryta graži pradžia ir galime tikėtis, jog ateis eilė ir didesniems darbams. Bet kartu neturim pamiršti, jog tie mūsų didesni lūkesčiai daug priklauso ir nuo to, kiek mes pajėgsime įjungti lietuvių į Susivienijimo naujų narių eiles.

Teisingai pareiškė SLA prez. P. P. Dargis, kad įsigyti poilsio namų darys bus atvires ne tik nariams, bet ir kitom organizacijom ir visuomenei, kuri yra palanki Susivienijimui bei remia jo siekimus. Be abejojimo pirmoje vietoje bus skirti SLA nariams poilsio ir sveikatos reikalams. Bet kartu jie turi tapti ir kultūrinių darbų židiniu, nes tik sava pastogė toliems tikslams ir reikalams geriausiai gali pasitarnauti.

A. Sd.

Jautis merkia

Francuzai kinko ir arklius ir jaučius vežimą vežti, jautis pirmiausiai, paskui arklius. Tokia jau pas juos mada. Kartą taip pasikinkęs francuzas važiuoja ir vie kerta botaga jaučiui. Kitas ant jo rėkia:
— Kam tu dabar tą jautį muši?
— Aha! — šis atsako, — ar tu nematai, kaip jautis atsisukęs į arklius merkia, kad ir jie netrauktų vežimą ...

Užgeso Poetas Faustas Kirša

Nepėjo aplėkti visuomenę žinia, kad mirė rašytojas Kl. Jurgelionis, muzikas Banaitis ir štai vėl huodna naujiena — sausio 5 d. Bostono ligoninėje užgeso poetas Faustas Kirša.

Buvo gimęs 1891 m. sausio 13 d. Senadvario viensėdyje, Antalieptės val., Zarazų apsk. Mokėsi gimtinėje, Antalieptėje, Vilniuje ir Maskvoje. Po to studijavo literatūrą Berlyno universitete. Pirmojo pasikaro metu buvo mokytoju. Vėliau pradėjo bendradarbiauti spaudoje, redagavo laikraščius, žurnalus, literatūros priedus, dėstė keliuose kursuose lietuvių kalbą ir literatūrą.

Prieš Lietuvos valstybės okupaciją buvo Eltos atstovu Maskvoje. Po to dirbo valstybinėje bibliotekoje Kaune, o prieš pasitraukiant 1944 m. iš Lietuvos buvo šiaulių miesto teatro direktorius.

1949 m. iš Vakarų Vokietijos atvyko į Ameriką ir įsikūrė Bostone. Dalyvavo lietuvių visuomeniniame ir kultūriname gyvenime.

Faustas Kirša buvo dailiojo žodžio — poezijos kurėjas. Eilėraščius pradėjo rašyti jaunystėje ir per visą gyvenimą nemažai yra jų sukūręs. Atskiromis knygomis yra išleista šie jo eilių rinkiniai: Verpetai, Aidų Aidučiai, Suverstos Vagos, Giesmės, Maldos ant akmens, Pilgrimai, Tolumos, Šventieji Akmenys, poema Rimgaudo Žygis, Sastrynės poemos Pelelai. Taip pat yra išvertęs Kraševskio, Tolstojaus, Dostojevskio, Ler-

mantovo ir kitų autorių kai kuriuos kurinius.

Jo kuryba gana įvairi, jaučiasi švelnumas, gimtojo krašto grožis, žmogaus pergyvenimai, buitis, mintys, jausmai. Pagal poezijos ruši Faustą Kiršą tenka priskirti prie lyrikų.

Fausto Kiršos gyvųjų tarpe jau nėra, bet savo kuryba jis lieka mūsų tautai neužmirštamam lietuviui.

Faustas Kirša

LAIME EINA

Užia, staugia vėjų vėjai, Taršo plaukus ant galvos, Mano laimė neatėjo, Ji ateis iš Lietuvos. Užsidėjusi kuprinę, Pasirėmusi kriukiui, Eina Laimė iš tėvynės, Nuo Rudos, nuo Ylakių, Ir iš Vilniaus, ir iš Kauno, Ir iš uosto Klaipėdos Po žiupsnelį žemių krauna Ir kaip auksą dovanos. Pro Senadvario pakiami, Pro Antalieptę, Dustas, Net pro Uteią, pro Žeimę, — Eina vis, o čia sustos. Devynias mazgas suveržus Į devynias skaveles Laisvę neša ji pro daržą, Sodą, upę, mareles. O visi mes laukiam, laukiam Skanumynų ir žaislų. Tik tos audros staugia, kaukia Po šimts pykčių, po galų. Ji ateis, tikiu, kaip niekad, Iš kelionės nusipraus. Mums tik laukti jos belieka, Kaip ji dovanas mums kraus. Kai atraišios ryšulė, Juoksis laimė, šoksis mes. Nukratysim kelio smėlį, Semsim Lietuvos žemes.

Pittsburgh, Pa. Kuopa su Nauju Ryžtu Pradėjo Metus

SLA 104 kuopa, kuri netik pasižymi dideliu skaičiumi narių, bet ir savo veikla Pittsburgho apylinkėje, sausio 8 d. turėjo metinį susirinkimą. Jame išklaudyta metinė apyskaita ir visų pasiryžta kuopą padidinti dar didesniu skaičiumi naujų narių.

Susirinkimą puikiai vedė pirm. Ant. Žilinskas. Sekretoriavo (pavadaudama savo vyrą Jurgį) Mrs. Elzbieta Žilinskienė, o mokesčius suskirsė ir priiminėjo veiklioji finansinė sekretorė Helen Žemaitis ir iėdin. Albina Mačiulis.

Po susirinkimo įvyko pobūris. Šeiminkės pagamino gardžius valgius, ir visi buvo

pavaišinti užkandžiais ir gėrimais.

Turėjau progos čia dar susitikti Helen Stančauskaitę, Zeklovie, M. Čekauskienę, N. Makštutienę, A. Kuizienę ir jos dukterę Agnes, kuri per šiuos metus buvo kuopos valdyboje. Taip pat teko pasikalbėti su Jadvyga Rimkevičiene, B. Kavaliauskiene, J. Urbonu, J. Valenta, B. Ruslan ir kuopos vicepirmin. Povilūnu.

Pokilyje dalyvavo ir visus Susivienijimo vardu pasveikino SLA prez. Povilas P. Dargis. Atsilankė ir SLA 3-čios apskrities fin. sekret. Gertė Dargienė.

Buvęs

Graži Chicagos 217 Kuopos Veikla

Sausio 7 d. 217 SLA kuopa, "Dubysos" salėje, Marquette Parke, turėjo metinį narių susirinkimą. Jį atidarė pirm. A. Stankus ir sek. M. Simokaitis. Buvo patikrinta valdyba, kuri buvo pilname sąstate. Pirmininkas paprašė atsistojimu ir tylos minutę pagerbti mirusį kuopos narį dr. Simaitį.

Susirinkime dalyvavo apie 20 narių, kurie atklingai reikėsi visuose. Percito susirinkimo protokolą perskaitė pr. tokolų rašt. M. Simokaitis, kuris buvo priimtas be pataisų. Buvo pranešti balsavimo rezultatai į Pild. Tarybą.

J. Pušnieraitis padarė raportą kontrolės komisijos vard. smulkiai išvardindamas 1963 m. pajamas ir išlaidas. Pasirodė, kad kuopa turėjo bendrų pajamų sumoje \$4,156.05, išlaidų \$3,541.12 ir liko kasoje sausio 1 d. \$614.93. Kuopa neturi jokių skolų. Šiandien \$614.93 ir yra jos pinigai, kurie laike metų darbo

veiklos padidėjo \$64.93, nes kuopa savo reikalams turėjo 1963 m. pajamų \$293.32 ir išlaidų \$228.39. Taip sakė iėdin. V. Petrauskas ir patvirtino fin. rašt. L. Juodelienė. L. Juodelienė pranešė, kad dabar 217 SLA kuopa turi narių 126, jų tarpe 21 jaunuolį. Laike metų du nariai mirė ir du jaunuoliai išvyko iš Chicagos. Tik du nariai yra pasivėlinę su įmokėjimu: vienas laikinai išvykęs į Europą, o kitas neatsiliepia.

M. Simokaitis perskaitė Lietuvos Fondo atsišaukimą, kad kuopa prisidėtų prie LF, kurio tikslas yra sukelti kapitalą ir iš jo gaunamų nuofimčių šelpti lituanistinį švietimą ir lietuviškų vadovėlių bei kitų kult. darbų rėmimą. Tuo reikalu teigiamai pasisakė pirm. A. Stankus, V. Petrauskas ir J. Pušnieraitis. Balsuojant viešu balsavimu, dauguma pasisakė už įstojimą į LF su \$100.00. Kiti susilaikė, bet niekas nebalsavo

prieš. Tai gražus ir reikmingas darbas, kad visi paremiamė kitus.

Ir valdybos rinkimai praėjusio sklandžiai. Buvo pasiulyta palikti tuos pačius. Reikėjo atsiklausti pavieniai. Kuomet visi sutiko toliau dirbti, visi, balsavimo metu buvo patvirtinti. Dabar valdybą sudaro: A. Stankus — pirmin., adv. L. Smulkštys — vicepirmin., M. Simokaitis — prot. rašt., L. Juodelienė — fin. rašt., V. Petrauskas — iėdin. ir du iėdimo globėjai — J. Pušnieraitis ir J. Sakalas.

217 SLA kuopą daugumoje sudaro naujieji ateiviai, bet yra geras skaičius ir senesni kartos žmonių ir jų vaikų, pav. dr. Jerome su šeima, versl. Šimkunas, Andziulis, o naujų ateivių — teisin. J. ir K. Kasakaičiai, muz. A. Nakas, versl. L. Balzaras, Daukus ir kiti.

Kuopą sveikino ir naujai paskirtas organizatorius A. Gintneris.

Antanas Gintneris

BR. UNTULIUI 80 M. AMŽ.

Praėjusių metų gruodžio mėn. vidury žinomam pedagogui Broniui Untuliui sukako 80 m. amžiaus. Už nuopelnus švietimo srityje jis Lietuvos Aukšč. Sovieto buvo apdovanotas garbės raštu.

Gimęs Telšių apskr., Rumšaičių km. Br. Untulis didžiausią savo gyvenimo, pedagoginės veiklos dalį paskyrė lietuviško jaunimo Vilniuje auklėjimui. Nuo 1940 m. (vėliau — Vytauto D.) gimnazijoje Vilniuje dėstė istoriją ir lotynų kalbą. Jis išauklėjo šimtus jaunuolių, tad jis šiandien jų šaltai prisimename.

Bolševikmečiu Br. Untulis dirbo Mokslų akademijoje, pokario metais — universitete ir pastaruosius keliolika metų yra pensininku. (E)

Ragina Paduoti Pareikimą Socialinio Draudimo Įstaigai

Daugelis stačiai nežino, jog socialinis draudimas reiškia daugiau, negu senatvės pensija, kad socialinis draudimas numato mokėjimus darbininkams ir jų šeimoms, jei dirbantį ištiktų nelaimė, ar jis mirytų. Socialinis draudimas suteikia apsaugą visam gyvenimui pajamų netekimo atveju.

Socialinio draudimo įstaiga nabrėžia, kad daugelis netenka dalies jiems priklausančio socialinio draudimo. Tačiau tie mokėjimai nėra automatiški. Jiems gauti reikia paduoti pareikimą socialinio draudimo įstaigai. Kai kurių vietų gyventojai beveik netenka jiems priklausančių socialinio draudimo mokėjimų, nes manė, kad socialinis draudimas tai tik "kažkoks pensijos planas seniems žmonėms."

Todėl kreipkitės į savo vietos socialinio draudimo įstaigą. Iš jos sužinosite daugiau apie socialinio draudimo apsaugą.

U. S. Department of Health, Education and Welfare Social Security Administration

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI PENSIJOS REIKALAI

Klausimas. Man jau sukako 65 metai, bet vis tebedirbu. Kažin, ar man reikėtų susisiekti su socialinio draudimo įstaiga?

Atsakymas. Butinai. Neseniai padaryti pakeitimai socialinio draudimo įstatyme leidžia daugeliui žmonių, sukakusių 62 arba daugiau me-

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių veda Sveikatos Komisija: DR. PETRAS ZALATORIS, VINCAS TERCIJONAS, M. D. ir ALBINAS GRIGAITIS, M. D.

KLIMAKTERIJA

DR. A. GRIGAITIS

Klimakterija arba, kaip sa-ko amerikiečiai, — moters gyvenimo pasikeitimas (change of life). Pas jaunas mergaites vidutiniai 14-15 metų amžiuje prasideda mėnesinės. Tai vyksta reguliariai kas mėnesis, be skausmų, kada iš gimdos gleivinės neapvaisintas kiaušinėlis išmetamas laukan.

Kraujavimas paprastai tęsiasi 3-4 dienas. Pas vienas kiek gausnis, pas kitas — silpnis. Pas pietų moteris mėnesinės prasideda ankščiau, nes jos lytiniai subręsta ankščiau, o pas šiaurietes kiek vėliau dėl vėlesnio lytinio brendimo. Nutruksta mėnesinės neštumo metu.

Mėnesinių susilpnėjimas ir pranykimas gali būti natūralus, ankstybas, dirbtinas. Natūralus mėnesinių pranykimas priklauso nuo moters lytinių liaukų suvytymo. Tai įvyksta maždaug 40-50 metų amžiuje. Pas pietietes mėnesinės pranyksta ankščiau.

Mėnesinių nykimas — klimakterija, gali tęstis keletą mėnesių, keletą metų. Kartais mėnesinės prapuola ankščiau, tarp 25-35 m. amžiaus. Šias ankstybos klimakterijos priežastimi gali būti perankstybas kiaušinėlių suvytymas, lėto šimtus jaunuolių, tad jis šiandien jų šaltai prisimename.

Zinoma, mėnesinės gali pranykti dėl pašalinimo chirurginiu būdu lytinių liaukų, dėl tai yra, dėl gydymo gimdos ligų radio spinduliais. Mėnesinės gali pranykti prie kai-

kurių ligų: cukrinė liga, diobovė, inkstų ligos, tulžies susirgimai, trukumas vitaminių, nusiilpimas, mažakraujystė, aukštas kraujo spaudimas, viandinės sekrecijos liaukų veiklos sutrikimas

Kaip esu sakęs, apie 45 m. amžiuje pas moteris išlėto pradeda vysti — silpnėti lytinių liaukų veikla. Šiuo laiku — gyvenimo pasikeitimo metu, moters organizme taip vidiniai, taip išlaukiniai gali įvykti daugel pasikeitimų: pasikeičia medžiagų apykaita, atsiranda virškinamojo trakto sutrikimai, ypač pažymėtina dažnas vidurių sukietėjimas, kurs gali būti pašalintas dieta — daugiau vaisių, daržovių, daugiau judėjimo, lengvas darbas, gimnastika, lengvai vidurius liuosuojanti vaistai.

Klimakterijos metu pas moteris atsiranda prakaitavimas, remalonus jausmas, kraujo į galvą priplūdimas, pakyla kraujospaudimas, kurs kartais labai vargina žmogų. Moteris tampa nervuota, erzli, priekabinga, atsiranda nemiga, nuovargis, galvos sūpėjimas, galvos svaigimas, raumenų sugėbimas, palinkimas prie ramybės, kas kartu su kitomis priežastimis veda prie nutukimo. Dar reikia priminti — kartais buna dažnas šlapinimasis, kaulų gėlimas, gaili atsirasti dantų smegenų įdegimas.

Klimakterija gali paveikti neigiamai moters psichiką, atsiranda nuliudimas, baimė

buti užpultai, apgrobtai ir tt., bloga nuotaika. O pas psichopatines moteris psichiniai nukrypimai pasunkėja.

Aukščiau minėtų reiškinų priežastis gali būti netik klimakterija, bet ir kitos ligos.

Reikia atsiminti, jog klimakterijos metu dažniausia atsiranda bloginiai navikai moters lytinius organus, krutyse. Reikia atkreipti dėmesį į kraujavimus, kurie įvyksta ne paprastu mėnesinių metu, į atsiradusias baltąsias, ypač jei jos kraujujotos. Šiuose atvejuose kreiptis gydytoja, motery ligų specialistą. Tikrinti sveikatą praėjęs liesėti, kristi svoriui, atsiradus krutyse sukietėjimams.

Patartina moterims klimakterijos metu 1-2 kart į metus pasirodyti gydytojui, kad laiku pastebėjus piktybinio naviko atsiradimą.

Gydymas

Jei klimakterijos metu pasireiškia nervų, psichiniai sutrikimai — reikalinga psichoterapija. Šiaip kiti negalvami gydymai simptomatiniai. Pav. prie aukšto kraujo spaudimo atitinkami vaistai, prie nemigos — miegiam vaistai, prie kaulų gėlimo — aspirinas ar panašūs aspirinui vaistai ir panašiai.

Prie klimakterijos galima taikyti gydymą lytiniais hormonais, pav. estrogenų. Apilamai — apsitrynimai vandeniui, duša, šiltos vonios, mažinti mėsos kiekį, vengti alkoholio, saldžių, aštrių valgių, kurie jaudina nervų sistemą.

jei. Susisiekit su artimiausia socialinio draudimo įstaiga dėl daugiau žinių.

Klausimas. Man sukaks 73 metai sausio mėnesį. Tebedirbu pilną laiką ir uždirbu daugiau, negu \$10,000 per metus. Ar man reikia laukti kol nusistosis dirbti, kad paduočiau prašymą pensijai?

(Bus daugiau)

LIEUVIŲ RADIO VALANDOS

LITHUANIAN RADIO HOURS

Klausykite lietuvių radijo valandas, girdėsite įdomias programas ir naudingų žinių apie SLA.

BOSTON, MASS. Liet. Radio Valanda. Ved. Stepas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Stotis WLYN, sekm. 1 iki 1:30 v.

BOSTON, MASS. Liet. Radio Valanda. Ved. Petras Vištinis, 173 Arthur St., Brockton 18, Mass. Stotis WKOX, sekmad. 8 iki 9 val. ryto.

CHICAGO, ILL. Radio Valanda Sophie Barcus. Stotis WOPA, kas rytą 10 iki 11 val. Šeštad. 10:30, sekmad. 8:30 iki 9:30 val. ryto. 7159 S. Maplewood Ave.

CHICAGO, ILL. "Margutis". Ved. L. Vanagaitienė, 6755 S. Western Ave., stotis WYAQ, kasdien 8:30 iki 9:30 val. vak.

CLEVELAND, O. Ved. J. Stempuzis, 506 E. 118th St. Stotis WDOK. Penktad. vak. nuo 7 iki 7:30.

DETROIT, MICH. "Lithuanian Voice", stotis WQRS. Sekmad. 8:30 iki 9 val. ryto. Dir. J. Kriščiūnas.

HARTFORD, CONN. "Tėvynės Garsai". Ved. A. Dragunavičius, 273 Victoria Rd., Hartford, Conn. Stotis WPOP. Sekmad. nuo 11 iki 12 val. ryto.

LOS ANGELES, CAL., ved. Br. Gediminas, 4023 W. 60th St., Los Angeles 43, Calif. Stotis KBLA, šeštad. nuo 9 iki 9:30 val. ryto.

NEW YORK - N. J. "Lietuvos Atsiminimai". Ved. J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Stotis WEVD. Šeštad. nuo 5 iki 6 val. vakaro.

PITTSBURGH, PA. Ved. P. ir G. Dargiai, 2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, Pa. Stotis WPTT. Sekmad. 12:30 iki 1 val. po pietų.

SLA PILD. TARYBOS 1963 M. RUGS. 11-14 D. SUVAŽIAVIMO PROTOKOLAS

TĄSA PREZIDENTO RAPORTO VAJAUŠ REIKALAIŠ

Šiuo laiku mes visi turime sukristi ir padirbėti, kad šis vėjus būtų tikrai pasekmingas. O tai mes galėsime padaryti, tik pirmyn į darbą. Aš pats šiame vajuje jau esu prirašęs 5 naujus narius ir iki vajuš pabaigos tikrai jau busiu prirašęs nemažiau dešimties naujų narių žinau, kad ir kiti pasistengs tą patį padaryti. Esu tikras, kad Vajaus Komisijos pastangos, dirbant glaudžiam kontaktė su centru ir kuopomis, atneš gerus vaisius taip, kad šis vajuš baigsime su šimtais naujų narių Susivienijimui.

Toliau Vajaus Komisijos darbus papildė savo raštinėku raportu sekretorė B. Pivaronas.

"NAUJOSIOS AUŠROS" VAJUS

"SLA Naujosios Aušros" vajuš buvo paskelbtas vasario 20 d. 1963 metais Pild. Tarybos atsisaukimu. Naujam vajuš buvo pasiruosta laiku ir tinkamai. Dar prieš vajuš paskelbimą buvo paruošta ir atspausdinti šie leidiniai:

1. Vajaus taisyklės.
2. Pakeitimai organizatorių vadovylyje.
3. Propagandinė brošiurėlė: "SLA Jus Kviečia Tapti Nariu."
4. "Statement of Conditions" angliškai su 1962 m. duomenimis.
5. Mokesčių lentelės Non-Merical apdraudoms.
6. Vajaus atsisaukimas kuopoms ir organizatoriams.
7. Paruošta vajuš medžiaga, t. y. visos reikalingos aplikacijos.

Be to, buvo išsiuntinėti specialiai paruošti atsisaukimai visoms lietuviškoms įstaigoms, prašant SLA organizacijos leidinius paskleisti lietuviškai visuomenei, kad susipažintų su SLA organizacija ir jos tikslais.

Visa vajuš literatūra ir medžiaga buvo išsiuntinėta laiku visoms SLA kuopoms ir organizatoriams.

Taip pat buvo išsiuntinėti individualūs laišukai visiems centriniams organizatoriams, pasiūstą jiems medžiaga vajuš ir atskiras raštas apie naują atlyginimą centriniams organizatoriams bei numatytas premijas šiame vajuše.

Taigi, SLA centras Naujosios Aušros vajuš pasiruošė gerai, laiku išsiuntinėjo visoms kuopoms ir organizatoriams propagandinius leidinius ir visą reikalingą vajuš medžiagą.

Išsiuntinėta visoms Radio valandėlėms laišukai ir du skelbimo tekstai. Kaikuriuos Radio valandėlės atsiliepė gan maloniai.

Šiame vajuše iki šiol prirašytų narių apdraudoms

suma sudaro \$58,300.00. Pridėjus Akcidentalinę apdraudą bendra suma būtų \$84,800.00.

Per šį laiką persikėlė iš vaikų į suaugusių skyrių viso 16 narių.

Naujosios Aušros vajuše yra suregistruota kuopose veikiančių arba pasizadėjusių veikti 183 organizatoriai. Tame tarpe įeina 13 Kanados oragnizatorių ir visi centriniai organizatoriai.

Jei visi organizatoriai prirašytų bent po 5 narius, kas atrodo nedaug, tai šiame vajuše gautume 915 narių. Reikia pesterbėti, kad daugumas organizatorių yra SLA seni veikėjai, kurie dirba jau daugelį metų SLA organizacijos labui. Šio vajuš metu organizatoriai savo veiklos dar tinkamai neįsplestė.

SLA centras dėda pastangas gauti daugiau naujų organizatorių, angliškai ir lietuviškai kalbančių, nes naujieji organizatoriai galėtų prirašyti savo artimuosius ir draugus, ir jų veikla būtų daugiau pasekminga naujų narių prirašyme.

Be to, SLA centras neperšeniai išsiuntė pakartotiną paraginimą SLA kuopoms, kad atsiųstų oficialius pranešimus apie kuopų valdybas, tikslu turėti kuopų pirmininkų, visų valdybos narių ir organizatorių adresus.

SLA centras iki šiol turėjo tik kuopų finansų sekretorių adresus ir visus laiškus ir aplinkraščius kuopoms siuntinėdavo per juos. Kadangi kuopos oficialių pranešimų nesiuntinėdavo, arba jų atsiųsdavo labai nedaug (tik kaikuriuos kuopos), todėl centras neturėjo kitų kuopų valdybų narių adresų. Dabar norime šį reikalą tinkamai ir gerai sutvarkyti, ypač turėti kuopų pirmininkų adresus ir kuopų pirmininkus įjungti į aktyvesnę SLA veiklą.

SLA centras vajuš eigą seka su ypatingu rūpestingumu ir visas gautas aplikacijas procesuoja tuojau pat. Ir šis vajuš priklausys nuo organizatorių veiklos. Užtai SLA centras mano, kad būtų pravartu dar kartą išsiuntinėti visiems organizatoriams paraginimus ir paprašyti kuopas, kad paskirtų daugiau naujų organizatorių, ypač angliškai kalbančių, kad galėtų prirašyti čia gimusius ir draugingus mūsų tautai žmones.

Baigiant raportą noriu pareikšti gerb. Vajaus Komisijai, kad ir šio suvažiavimo nutarimus SLA centras įvykdys neatidėliojant su didžiu rūpestingumu, tikslu, kad šis vajuš nusisektų kuogeriausiai.

S. Gegužis ir dr. S. Bležis pareiškė, kad jie, kaip Vajaus Komisijos nariai, dalyvavę visuose tos komisijos posėdžiuose ir atlikę visas kitas pareigas bei darbus, kuriuos jiems teko padaryti vajuš reikalams.

E. Mikuzis įnešus, N. Gugis parėmus, Vajaus Komisijos narių raportai priimti ir atlikti darbai ratifikuoti.

14. Investmentų Komisija, kurią sudaro sekretorė B. Pivaronas, išdin. Nora Gugis ir išdo globėja E. Mikuzis, savo raportą pateikė raštu šio turinio:

INVESTMENTŲ KOMISIJOS RAPORTAS

SLA Investmentų patarėjams—Standard & Poor's rekomendavus ir SLA Investmentų Komisijai nuodugniai išstudijavus ir priėmus vienbalsiai rezoluciją, nuo sausio 1, 1963 iki rugsėjo 1, 1963 buvo nupirkti šie bonai:

Kovo 25, Michigan Consolidated Gas — First Mortgage Bonds už \$25,000. 4½%, mokėta \$102,426, pribrešta kovo 15, 1988, Pomirtinės Fondui.

Kovo 25, Michigan Consolidated Gas — First Mortgage Bonds už \$5,000. 4½%, mokėta \$102,426, pribrešta kovo 15, 1988, Pašalpos Fondui.

Kovo 30, Atlanta Gas Light — First Mortgage Bonds už \$5,000. 4½%, mokėta \$101.00, pribrešta kovo 1, 1988, Jaunuolių Fondui.

Gegužės 14, General Tel. Co. of California — First Mortgage Bonds už \$50,000. 4½%, mokėta \$99,701, pribrešta gegužės 1, 1993, Pomirtinės Fondui.

Gegužės 14, American Tel. & Tel. Debentures už \$25,000. 4½%, mokėta \$100,816, pribrešta gegužės 1, 1999, Pomirtinės Fondui.

Liepos 17, Illinois Bell Tel. už \$25,000. 4½%, mokėta \$100,282, pribrešta liepos 1, 2003, Pomirt. Fondui.

Rugpjūčio 1, Northern Illinois Gas Company — First Mortgage Bonds už \$25,000. 4½%, mokėta \$100,378, pribrešta liepos 1, 1988, Pomirtinės Fondui. Viso pirka už \$160,000.00.

ATSAUKTI BONAI

Puerto Rico Acqueduct — \$1,000, atšaukta už \$100.00, buvo mokėta \$100.

Commonwealth Edison Co. — \$1,000, atšaukta už \$10.25, buvo mokėta \$103,125.

Southern California Gas — \$1,000, atšaukta už \$101.62, buvo mokėta \$101.79.

Atlanta Gas Light Co. — \$44,000, atšaukta už \$106.10, buvo mokėta \$102.94.

Puerto Rico Acqueduct — \$24,000, atšaukta už \$102.50, buvo mokėta \$100.00.

Viso atšaukta už \$71,000.00.

ATSILIKĘ SU NUOSIMČIAIS

West Virginia Turnpike — 4½%, pirkti balandžio 1, 1954, nuosimtis užmokėtas iki birželio 1, 1961 sumoje \$1,123.50.

S. Gegužiai įnešus, S. Bredžiui parėmus, SLA Investmentų Komisijos raportas priimtas ir atliktieji darbai ratifikuoti.

Rytų Nuosavybių Komisijos nariai, P. P. Dargis ir B. Pivaronas, apie tos komisijos darbus pateikė šį raportą:

RYTŲ NUOSAVYBIŲ KOMISIJOS RAPORTAS

Rytų Nuosavybių Komisijai tenka administruoti SLA centro namas ir rupintis buvusio Atlantic City, N. J. poilsio namo nebaigtais reikalais, kurį nugriovė ištikusį audra.

Nuo praeito Pild. Tarybos suvažiavimo centro

—: DAINORĖLIS :—

ZALIOJE LANKELEJ

Zalioje lankelėj
Yr daug grėbėjėlių,
Bet nėra, nėra
Mano mylimos

Nėr tos mergelės,
Kuri man patinka,
Vai nėra, nėra
Mano mylimos.

Zalioj lankelėj
Yr daug grėbėjėlių,
Bet nėra, nėra
Mano mylimos.

Kur juodbėrėj
Dobilėliais sėrė,
Dobilėliais sėrė,
Rutelėms pakraikė.

Rutelėm pakraikė,
Vandenėliu girdė,
Vandenėliu girdė
Iš šaltinėlio.

Vai, nėra, nėra,
Nėra tos mergelės,
Nėra tos mergelės,
Kur man patinka.

Vidury kiemo
Panos tancevoja,
O mano mergelė
Graudžiai ašaroja.

Neverki, mergele,
Neliek ašarėlių,
Neliek ašarėlių,
Dėl vainikėlio.

Neverki, mergele,
Neliek ašarėlių,
Neliek ašarėlių
Dėl vainikėlio.

name buvo atlikti šie pataisymai:

1. Centro raštinėje, abiejuose aukštuose sudėtos naujos šviesos, nes senieji elektros laidai jau buvo sutruniję ir naujos šviesos būtina buvo reikalingos įvesti. Naujų šviesų sudėjimas kainavo \$559.46. (Bus daugiau)

MARTYNAS JANKUS

MANO ATSIMINIMAI

Martynas Jankus (1858-1946), aušrininkas, visą gyvenimą kovojo už lietuvių teises Mažojoje Lietuvoje. 1923 m. sausio 9 d. prisidėjus Klaipėdos sukilimui, M. Jankus vadovavo Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetui. Minėdami Klaipėdos grįžimo 41 metų sukaktį, spausdiname M. Jankaus atsiminimus, kurie buvo atspausdinti Vasario Sešioliktosios, Šaulių Sąjungos leidinyje, 1932 m. Juose M. Jankus išskelia įdomių žinių iš kovų už pajurio žemių grąžinimą Lietuvai. — Red.

Didžiajam karui beužiant teko man iš Samaros gubernijos Permės pasienio persikelti į Saratovą. Saratovo mieste rados gerokas skaičius, apie 1000, Mažosios Lietuvos žmonių, taip pat rusų kariuomenės paimtų belaisvių, kurių vargūnu likimu rupinosi keli Didž. Lietuvos žmonėliai, kurie taip pat gana pavargę buvo, tačiau galėjo su rusais susikalbėti, ir tas tai daug ką reikė.

Jau 1917 m. pavasarį buvo aiškiai matyti, kad karas turės veikti buti pabaigtas, nes rusams pritruko ir maisto ir kantrumo, vėlyk tarnauti vokiečiams, visas frontas tesizino — ir traukti namo. Tai kas toliau? Totoriai pradėjo demonstruoti Saratovo gatvėmis su šikiu: "Musų 40 milijonų." Lenkai burėsi į legionus. O mūsų lietuviai taip pat pradėjo krutėti. Tikslai lietuviai jau iš pat pradžios parodė įkyrų partiskumą ir užsišpyrimą. Vieni geidavo autonomiškos Lietuvos, kiti suverenės arba nepriklausomos Lietuvos.

Zinoma, tokiu užsišpyrimu pasinaudojo labiausiai lenkai ir rusai, o pagaliau ir vokiečiai. Tokia šukis "autonomiška Lietuva", pakėlė didį ape-

suvadinti Prūsų lietuvių tarybą, kuri galėtų daryti pastangų Prūsų Lietuvoje sukelti reikalavimą atsipalaiduoti nuo Vokietijos, o susidėti su rusų Lietuva, sudaryti nepriklausomą lietuvišką valstybę. Bet man išdėstė tenai viešą žmonės, kurie buvo pabėgę iš okupuotos Lietuvos, kad vokiečiai baisiai žiauriai elgiasi su tais, kurie bando arba bandytų ką dėl atsisakymo arba vėl kokios „aisvės kalbėti, nors ir mažiausios, tokius tuojau kiša į Vrangello bokštą, iš kurio retai kas sugrįžta.

Taip pribaugintas, grįžau atgal į Saratovą ir ten pagyvenau iki tol, kaip pradėjo bolševikai Rusijos reikalus tvarkyti ir suvažiavo į Lietuvos Brastą sutarties daryti. Ir aš skubėjau dangintis į Lietuvą, norėdamas Prūsų Lietuvą priglausti prie visos Lietuvos. Arba rasi nors Prūsų Lietuvai kokią autonomiją išsiderėti.

Vargais negalais atvažiuavau į Minską ir iš ten per Vileiką ties Smargoniais per frontą. Po visokių kliūčių pasiekiau Vilnių, o tada ir Kauną. Po šešių savaičių laikymo Kaune, karantine, ar nekeru kokia apkrečiama liga, reikiškima partiškų pažiūrų lietuvių atstovai. Tačiau aš buvau įsitikinęs, kad tikrai nepriklausoma Lietuva su visomis lietuvių apgyventomis žemėmis, su laisvu išėjimu į Baltijo jurą, galės greit ir laimingai gyventi, jei Lietuvos žmonės mokės susitvarkyti.

Seimui pasibaigus, buvau sumanęs važiuot per Švediją į Lietuvą, į Bitėnus, ir iš ten

buvo stropiai sekiojamas, ir tad būtų jam tiek įgabenas, jog jis būtų buvęs išgabentas čel į frontą kulku atlaikyti.

Vokiečių frontas tik galiausiai sugriuvo, kam teko Prūsų Lietuva? Sugriuvus vokiečių frontui, atsipelkėjo ir mūsų vyrai. Simonaitis, Vanagaitis ir keli kiti sutarėme dabar taisyti Prūsų Lietuvos tarybą. Visus, kurie pirmiau kiek prie lietuviškumo palaiškymo buvo prisidėję ir man žinomi, sukvietai į Tilžę pas Subaitį. Ten atsirado tarp kitų ir N. kuris atsinešė ir rankrašį atspausdinti, kuris įrodo, ko pasirašiusioji Prūsų Lietuvos Tautinė Komisija reikalauja.

Ponas N. turėjo užimti pirmininko vietą, tačiau jis tą kartą dėl nežinomų priežasčių nuo pirmininko vietos išsilankstė. Kristupas Lekšas pirmo tarybos pirmininku dr. Steputaitį, kurio susirinkime nebuvo, bet, rodos, kad K. Lekšas su dr. Steputaičiu šiuo klausimu susirašinėjo.

Galaisiai visi su tuo sutiko, kad pirmininkas turi būti N. kuris antru sykiu ir buk prisidėjęs pirmininko vardą nešti. Bet kaip per vokiškus laikraščius pagarsėjo, kad N. Prūsų Lietuvos Tarybos pirmininkas, tai N. savo gromatoje į buvusį Oberpresidentą V. Batočkį griežtai atšaukė, kad jis nepažįstas to teisiujo, kaip kitą kartą Petras Igaitytoja. Ar jis graudžiai apsi-vertė, to aš negaliu pasakyti. Tačiau visi vokiški laikraščiai šią Petro gromatą atspausdino.

Kai mane keli geri draugai

AMERIKOS PREZIDENTAI

1. George Washington, gimė vasario 22, 1732, mirė gruodžio 14, 1799.
2. John Adams, gimė spalio 30, 1735, mirė liepos 4, 1826.
3. Thomas Jefferson, gimė balandžio 13, 1743, mirė liepos 4, 1826.
4. James Madison, gimė kovo 16, 1751, mirė birželio 28, 1836.
5. James Monroe, gimė balandžio 28, 1758, mirė liepos 4, 1831.
6. John Quincy Adams, gimė liepos 11, 1767, mirė vasario 23, 1848.
7. Andrew Jackson, gimė kovo 15, 1767, mirė birželio 8, 1845.
8. Martin Van Buren, gimė

užgauliojo dėl mano pavargimo, tai aš iš veikimo visai atsitraukiau ir jau taryboje nedalyvavau. N. vietą užėmė V. Gailius ir J. Vanagaitis. Su laiku įsiraudo ir J. Stiklorius, kaip tarybos raštvedis, kuris dirgavo visai Tarybai.

Versalės sutartis atskyrė nuo Prūsų tikslai Klaipėdos kraštą, arba Lietuvą už Neruno, šiaurinę pusę kita Lietuva pasiliko toliau kryžiuokų okupacijoj.

Tarybos veikimo centras persikėlė į Klaipėdą, ten įstaito "Rytas", kurio įsteigėjas taip pat J. Stiklorius. Kas tuo laiku Tarybai pirminkavo, nežinau.

(Bus daugiau)

24. Grover Cleveland, gimė kovo 18, 1837, mirė birželio 24, 1908.

25. William McKinley, gimė sausio 29, 1843, mirė rugsėjo 14, 1901.

26. Theodore Roosevelt, gimė spalį 27, 1858, mirė sausio 6, 1919.

27. William Howard Taft, gimė rugsėjo 15, 1857, mirė kovo 8, 1930.

28. Woodrow Wilson, gimė gruodžio 28, 1856, mirė vasario 3, 1924.

29. Warren Gamaliel Harding, gimė lapkričio 2, 1865, mirė rugpjūčio 2, 1923.

30. Calvin Coolidge, gimė liepos 4, 1872, mirė sausio 5, 1933.

31. Herbert Clark Hoover, gimė rugpjūčio 10, 1874 dar gyvas.

32. Franklin Delano Roosevelt, gimė sausio 30, 1882, mirė balandžio 12, 1945.

33. Harry S. Truman, gimė gegužės 8, 1884, dar gyvas.

34. Dwight D. Eisenhower, gimė spalį 14, 1890, dar gyvas.

35. John F. Kennedy, gimė gegužės 29, 1917, mirė lapkričio 22, 1963.

36. Lyndon Baines Johnson, gimė rugpjūčio 27, 1908 m., dabartinis JAV prezidentas.

Iš 36 Amerikos prezidentų buvo nužudyti keturi: Abraham Lincoln, James Abraham Garfield, William McKinley ir John F. Kennedy.

Mirė būdami prezidento pareigose: Wm. H. Harrison, Zachari Taylor, Warren G. Harding ir Franklin D. Roosevelt.

